

EBA/GL/2023/07

27 Νοεμβρίου 2023

Κατευθυντήριες γραμμές για την τροποποίηση των κατευθυντηρίων γραμμών EBA/GL/2021/16

σχετικά με τα χαρακτηριστικά μιας προσέγγισης εποπτείας με βάση τον κίνδυνο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και τα προς λήψη μέτρα όταν ασκείται εποπτεία ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 10 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 (Κατευθυντήριες γραμμές για την εποπτεία με βάση τον κίνδυνο)

1. Συμμόρφωση και υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων και αναφορών

Καθεστώς των κατευθυντήριων γραμμών

1. Το παρόν έγγραφο περιέχει κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010¹. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, οι αρμόδιες αρχές και τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφωθούν με τις κατευθυντήριες γραμμές.
2. Οι κατευθυντήριες γραμμές παρουσιάζουν την άποψη της EAT σχετικά με τις κατάλληλες εποπτικές πρακτικές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας, ή σχετικά με τον τρόπο ορθής εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας σε συγκεκριμένο τομέα. Οι αρμόδιες αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, προς τις οποίες απευθύνονται οι κατευθυντήριες γραμμές, πρέπει να συμμορφωθούν ενσωματώνοντάς τες δεόντως στις πρακτικές τους (π.χ. τροποποιώντας το νομικό τους πλαίσιο ή τις εποπτικές διαδικασίες τους), συμπεριλαμβανομένων των σημείων στα οποία οι κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται κυρίως στα ιδρύματα.

Απαιτήσεις υποβολής στοιχείων και αναφορών

3. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να γνωστοποιήσουν στην EAT αν συμμορφώνονται ή προτίθενται να συμμορφωθούν προς τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ή άλλως να εκθέσουν τους λόγους μη συμμόρφωσης, έως τις 13.05.2024. Εάν η προθεσμία γνωστοποίησης παρέλθει άπρακτη, η EAT θα θεωρήσει ότι οι αρμόδιες αρχές δεν συμμορφώνονται. Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να αποστέλλονται, με την υποβολή του εντύπου που παρέχεται στον διαδικτυακό τόπο της EAT, με την επισήμανση «EBA/GL/2023/07». Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να υποβάλλονται από πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα να γνωστοποιούν τη συμμόρφωση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών τους. Οποιαδήποτε μεταβολή στην κατάσταση συμμόρφωσης πρέπει επίσης να αναφέρεται στην EAT.
4. Οι γνωστοποιήσεις δημοσιεύονται στον διαδικτυακό τόπο της EAT, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 12).

2. Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Αποδέκτες

5. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 σημείο iii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010.

3. Εφαρμογή

Ημερομηνία εφαρμογής

6. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν από την 30ή Δεκεμβρίου 2024.

4. Τροποποιήσεις

i. Τροποποιήσεις στο «Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί»

7. Η παράγραφος 5 τροποποιείται ως εξής:

«Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές προσδιορίζουν, σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 10 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849² και το άρθρο 36 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1113³, τα χαρακτηριστικά μιας προσέγγισης εποπτείας με βάση τον κίνδυνο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές όταν ασκούν εποπτεία ΚΕΧ/ΧΤ ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου.»

8. Η παράγραφος 8 τροποποιείται ως εξής:

«Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, οι όροι που χρησιμοποιούνται και ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/849 και στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1113 έχουν την ίδια έννοια και στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές. Επιπλέον, για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:»

ii. Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 4.1: Εφαρμογή του μοντέλου εποπτείας που βασίζεται στους κινδύνους»

4.1.3 Υποκείμενοι σε αξιολόγηση

9. Η παράγραφος 19 τροποποιείται ως εξής:

«Όταν μια αρμόδια αρχή γνωρίζει ή έχει βάσιμους λόγους να υποψιάζεται ότι ο κίνδυνος που σχετίζεται με ένα επιμέρους πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό σε μία ομάδα υποκείμενων σε αξιολόγηση διαφέρει σημαντικά από αυτόν που σχετίζεται με άλλα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σε αυτή την ομάδα, η αρμόδια αρχή θα πρέπει να αφαιρέσει το εν λόγω πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό από την ομάδα και να το αξιολογήσει είτε μεμονωμένα είτε ως μέρος διαφορετικής ομάδας πιστωτικών ιδρυμάτων ή χρηματοπιστωτικών οργανισμών, τα οποία εκτίθενται σε παρόμοιο επίπεδο κινδύνου ΚΕΧ/ΧΤ. Η αφαίρεση από μία ομάδα υποκείμενων σε αξιολόγηση θα πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, περιπτώσεις όπου:

² Οδηγία (ΕΕ) αριθ. 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 73–117)

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1113 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 2023, περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών και ορισμένων κρυπτοστοιχείων και περί τροποποίησης της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 150 της 9.6.2023, σ. 1).

- πραγματικοί δικαιούχοι του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού είναι άτομα των οποίων η ακεραιότητα αμφισβητείται λόγω ανησυχιών ΞΧ/ΧΤ· ή
- το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού είναι ανεπαρκές και έχει αντίκτυπο στην αξιολόγηση του υπολειπόμενου κινδύνου του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού· ή
- το πιστωτικό ίδρυμα ή ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός έχει εφαρμόσει σημαντικές αλλαγές στα προϊόντα ή τις υπηρεσίες του ή μπορεί να συνδύασε τις εν λόγω αλλαγές με αλλαγές στους διαύλους παροχής προϊόντων ή υπηρεσιών, στη βάση πελατών του ή σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές όπου παρέχονται οι υπηρεσίες ή τα προϊόντα.

Κατά την αξιολόγηση αυτών των σημείων, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αξιολογήσεις καταλληλότητας που διενεργούνται βάσει των πλαισίων προληπτικής εποπτείας, ιδίως, κατά περίπτωση, τις αξιολογήσεις σε σχέση με την καταλληλότητα των μελών του διοικητικού οργάνου και των επικεφαλής των λειτουργιών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων που διενεργούνται βάσει των κοινών κατευθυντήριων γραμμών της ESMA και της EAT για την καταλληλότητα ⁴ και των κατευθυντήριων γραμμών της EAT για την εσωτερική διακυβέρνηση ⁵.

Όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο εφαρμογής των ενότητων 1, 2, 3 και 5 του τίτλου II, της ενότητας 6 του τίτλου III, των ενότητων 8 και 9 του τίτλου IV και του τίτλου V των κατευθυντήριων γραμμών της EAT σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση των επιχειρήσεων επενδύσεων ⁶ για τους σκοπούς ΚΞΧ/ΧΤ.⁷»

4.1.4 Συνεργασία

10. Η παράγραφος 22 τροποποιείται ως εξής:

Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν τον στόχο της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και, σε αυτήν τη βάση, να καθορίζουν τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο για την εν λόγω συνεργασία, καθώς η ίδια προσέγγιση μπορεί να μην είναι κατάλληλη σε όλες τις περιστάσεις. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει ιδίως να διασφαλίζουν ότι συνεργάζονται αποτελεσματικά με τις αρχές που είναι υπεύθυνες για τη συμπεριφορά και την προληπτική εποπτεία του ίδιου αντικειμένου αξιολόγησης.»

⁴ Κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ESMA και της EAT σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις βάσει της οδηγίας αριθ. 2013/36/ΕΕ και της οδηγίας αριθ. 2014/65/ΕΕ, [EBA/GL/2021/06](#).

⁵ Κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με την εσωτερική διακυβέρνηση δυνάμει της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, [EBA/GL/2021/05](#).

⁶ Κατευθυντήριες γραμμές της EAT σε σχέση με την εσωτερική διακυβέρνηση σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2019/2034, [EBA/GL/2021/14](#).

⁷ Η ενδεχόμενη εφαρμογή των εν λόγω ρυθμίσεων γίνεται με την επιφύλαξη του άρθρου 68 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114 (MiCA) σχετικά με τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης για τους παρόχους υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων.

iii. Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 4.2: Μέτρο 1 – Εντοπισμός των κινδύνων και των παραγόντων περιορισμού των κινδύνων»

4.2.2 Πηγές πληροφοριών

11. Στην παράγραφο 31 παρεμβάλλονται τα ακόλουθα νέα σημεία:

«ια) αποτελέσματα της ανάλυσης ενός ή περισσότερων προηγμένων εργαλείων ανάλυσης· ή»

«ιβ) γνωστοποιήσεις παρόχων υπηρεσιών πληρωμών ή παρόχων υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων που παραλείπουν κατ' επανάληψη να παράσχουν τα απαιτούμενα στοιχεία, οι οποίες υποβάλλονται στις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2, το άρθρο 12 παράγραφος 2, το άρθρο 17 παράγραφος 2 και το άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1113, στον βαθμό που οι εν λόγω πάροχοι εμπίπτουν στο πεδίο εποπτείας της αρμόδιας αρχής.»

4.2.5 Παράγοντες κινδύνου ΞΧ/ΧΤ για ολόκληρο τον τομέα

12. Η παράγραφος 37 τροποποιείται ως εξής:

«Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να έχουν καλή κατανόηση των παραγόντων κινδύνου που σχετίζονται με όλους τους τομείς υπό την εποπτεία τους. Προκειμένου να εντοπιστούν οι σχετικοί παράγοντες κινδύνου στους σχετικούς τομείς, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει πρώτα να καθορίσουν τους τομείς υπό την εποπτεία τους. Για να διαμορφώσουν την άποψή τους σχετικά με τους τομείς, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να κατηγοριοποιήσουν τις υπόχρεες οντότητες σύμφωνα με τον κατάλογο των ιδρυμάτων που προβλέπεται στον ορισμό των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών βάσει του άρθρου 3 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849.»

13. Η παράγραφος 38 τροποποιείται ως εξής:

«Ανάλογα με το μέγεθος ενός τομέα και τη φύση των υποκείμενων σε αξιολόγηση εντός αυτού, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο περαιτέρω διαίρεσης των τομέων σε υποτομείς. Αυτό μπορεί να είναι απαραίτητο όταν ένας τομέας αποτελείται από υποκείμενους σε αξιολόγηση που χαρακτηρίζονται από μεγάλη ποικιλομορφία, επειδή ένα σημαντικό ποσοστό των υποκείμενων σε αξιολόγηση έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά και επιχειρηματικά μοντέλα που τους διαφοροποιούν από τον υπόλοιπο τομέα. Τα παρόμοια χαρακτηριστικά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον τύπο των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, τους διαύλους παροχής προϊόντων ή υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται και τον τύπο των πελατών που εξυπηρετούν. Παραδείγματα υποτομέων αποτελούν, μεταξύ άλλων, οι πάροχοι υπηρεσιών εμβασμάτων, οι ιδιωτικές τράπεζες, οι χρηματομεσιτικές επιχειρήσεις και οι πλατφόρμες διευκόλυνσης συναλλαγών με κρυπτοστοιχεία, που συνιστούν υποτομείς των ιδρυμάτων πληρωμών, των πιστωτικών ιδρυμάτων, των επιχειρήσεων επενδύσεων και των

παρόχων υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων αντίστοιχα. Για να διαμορφώσουν την άποψή τους σχετικά με τους τομείς και τους υποτομείς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να ανατρέξουν στον τίτλο II των κατευθυντήριων γραμμών της EAT για τους παράγοντες κινδύνου ΚΞΧ/ΧΤ.»

4.2.6 Είδος πληροφοριών που είναι απαραίτητες για τον προσδιορισμό των παραγόντων κινδύνου

14. Στην παράγραφο 41 στοιχείο ιβ) προστίθεται το ακόλουθο κείμενο:

«ιβ) όταν η χρήση τεχνολογίας, όπως η τεχνολογία καταμεμημένου καθολικού (DLT) ή τα χαρακτηριστικά που ενισχύουν την ανωνυμία, είναι απαραίτητη για το επιχειρηματικό μοντέλο και τη λειτουργία του τομέα ή του υποτομέα, ο αντίκτυπος που έχει η τεχνολογία αυτή στην έκθεση σε κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ του τομέα ή του υποτομέα.»

15. Στην παράγραφο 44, τα στοιχεία γ) και στ) τροποποιούνται ως εξής:

«γ) τη φύση και την πολυπλοκότητα των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών και το είδος των συναλλαγών που εκτελούνται.»

«στ) τη γεωγραφική περιοχή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ειδικότερα όταν διεξάγονται σε τρίτες χώρες υψηλού κινδύνου ⁸, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των χωρών καταγωγής ή εγκατάστασης σημαντικού μέρους των πελατών του υποκειμένου σε αξιολόγηση και των γεωγραφικών δεσμών των ειδικών μετόχων ή των πραγματικών δικαιούχων του.»

16. Στην παράγραφο 45 στοιχείο α) παρεμβάλλεται η ακόλουθη περίπτωση:

«ν) από προηγμένα εργαλεία ανάλυσης και πλατφόρμες όπου οι υπηρεσίες του υποκειμένου σε αξιολόγηση παρέχονται με τη χρήση τεχνολογίας DLT ή τεχνολογίας αλυσίδας συστοιχιών (blockchain).»

iv. Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 4.3: Μέτρο 2 – Αξιολόγηση κινδύνων»

4.3.3 Εκτιμήσεις συγκεκριμένων κινδύνων

17. Η παράγραφος 59 στοιχείο α) τροποποιείται ως εξής:

«α) ότι τα συστήματα και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί ΚΞΧ/ΧΤ που αναφέρονται στα άρθρα 8 παράγραφος 4 και 19α της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 έχουν θεσπιστεί και εφαρμόζονται. Οι εν

⁸ Κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη (ΔΕΠ) και τους παράγοντες τους οποίους θα πρέπει να εξετάζουν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατά την εκτίμηση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνδέεται με τις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις και τις περιστασιακές συναλλαγές («Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου ΞΧ/ΧΤ»), σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 18 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849, ([EBA/GL/2021/02](#))

λόγω έλεγχου θα πρέπει να είναι επαρκώς ολοκληρωμένοι και ανάλογοι με τους κινδύνους ΞΧ/ΧΤ.»

v. Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 4.4: Μέτρο 3 – Εποπτεία»

4.4.2 Εποπτική στρατηγική

18. Η παράγραφος 78 σημείο ε) τροποποιείται ως εξής:

«ε) να καθορίζει τους απαραίτητους εποπτικούς πόρους για την εφαρμογή της εποπτικής στρατηγικής και να διασφαλίζει ότι επαρκείς πόροι είναι διαθέσιμοι. Κατά τον καθορισμό των απαραίτητων πόρων, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τους τεχνολογικούς πόρους που χρειάζονται για την αποτελεσματική άσκηση των εποπτικών λειτουργιών τους, ιδίως όταν η τεχνολογία είναι ουσιώδες στοιχείο του τρόπου λειτουργίας των συγκεκριμένων τομέων.»

4.4.4 Εποπτικά εργαλεία

19. Η παράγραφος 94 τροποποιείται ως εξής:

«Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν εάν ο συνδυασμός δύο ή περισσότερων εργαλείων μπορεί να είναι πιο αποτελεσματικός. Αυτό περιλαμβάνει περιπτώσεις όπου η αρμόδια αρχή ανησυχεί για την ακρίβεια των πληροφοριών που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια των μη επιτόπιων ελέγχων ή ως μέρος των τακτικά υποβαλλόμενων εποπτικών στοιχείων και αναφορών ΚΞΧ/ΧΤ. Σε τέτοιες περιπτώσεις, μπορεί να είναι απαραίτητο οι αρμόδιες αρχές να επαληθεύσουν τις πληροφορίες αυτές μέσω επιτόπιας επιθεώρησης, η οποία γενικά περιλαμβάνει στοιχεία όπως δειγματοληψία συναλλαγών και αρχείων πελατών και συνεντεύξεων με το βασικό προσωπικό και τα μέλη του διοικητικού οργάνου. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να μπορούν να διενεργούν ad hoc επιθεωρήσεις όταν είναι απαραίτητο, οι οποίες δεν αποτελούν μέρος της εποπτικής στρατηγικής και του προγράμματος τους. Η ανάγκη διενέργειας τέτοιων επιθεωρήσεων μπορεί να δημιουργηθεί από ένα συγκεκριμένο γεγονός, το οποίο μπορεί να εκθέσει τον τομέα/υποτομέα ή τους υποκείμενους σε αξιολόγηση σε αυξημένο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ, ή από σημαντικές αλλαγές στην έκθεση σε κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ του τομέα/υποτομέα ή των υποκείμενων σε αξιολόγηση ή, ενδεχομένως, να συμβεί ως αποτέλεσμα της ανακάλυψης ορισμένων πληροφοριών από την αρμόδια αρχή, μεταξύ άλλων μέσω καταγγελιών από μάρτυρες δημόσιου συμφέροντος, εκτεταμένων δημόσιων καταγγελιών για αδικήματα, πληροφοριών από άλλες δημόσιες εθνικές ή αλλοδαπές αρχές, νέας τυπολογίας ΞΧ/ΧΤ ή εποπτικών ευρημάτων σχετικά με τα συστήματα και τους ελεγκτικούς μηχανισμούς ΚΞΧ/ΧΤ ή του ευρύτερου πλαισίου εσωτερικού ελέγχου. Όταν η αρμόδια αρχή αποφασίζει ότι είναι σκόπιμο να διενεργήσει ad hoc επιθεώρηση, θα πρέπει να καθορίζει το εύρος της επιθεώρησης, το επίκεντρο της επιθεώρησης, το εάν θα περιλαμβάνει επιτόπια στοιχεία και το εάν υπάρχει ανάγκη συμμετοχής και συνεργασίας με άλλες εποπτικές αρχές.»

4.4.5 Εποπτικές πρακτικές και το εγχειρίδιο εποπτείας

20. Η παράγραφος 101 στοιχείο γ) περίπτωση ι) τροποποιείται ως εξής:

«ι) την επάρκεια των σχετικών πολιτικών και διαδικασιών και εάν συνδέονται με τη συνολική εκτίμηση κινδύνου για ολόκληρη την επιχείρηση και κατά πόσον οι εν λόγω πολιτικές και διαδικασίες επανεξετάζονται και, εφόσον απαιτείται, επικαιροποιούνται κάθε φορά που αλλάζει η συνολική εκτίμηση κινδύνου για ολόκληρη την επιχείρηση.»

4.4.8 Επανελέγχος (follow up)

21. Η παράγραφος 117 τροποποιείται ως εξής:

«Όταν οι αρμόδιες αρχές έχουν υποψίες ότι η μη εφαρμογή αποτελεσματικών συστημάτων και ελέγχων μπορεί να είναι σκόπιμη, θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο λήψης πιο ισχυρών μέτρων παρακολούθησης, τα οποία θα διασφαλίσουν την άμεση παύση της συμπεριφοράς αυτής από τον υποκείμενο σε αξιολόγηση. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες και, όπου είναι απαραίτητο, να συντονίζουν τις δράσεις τους -σχετικά με την αδυναμία του υποκείμενου σε αξιολόγηση- με τις αρχές προληπτικής εποπτείας.»

4.4.9 Ανατροφοδότηση στον τομέα

22. Στην παράγραφο 125 προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο στ):

«στ) ανησυχίες σχετικά με την ποιότητα και τη χρησιμότητα των αναφορών ύποπτων συναλλαγών.»

23. Στην παράγραφο 126, τα στοιχεία α) και β) τροποποιούνται ως εξής:

«α) διευκολύνει και υποστηρίζει την εφαρμογή, από τους υποκείμενους σε αξιολόγηση, μιας αποτελεσματικής προσέγγισης με βάση τον κίνδυνο, μεταξύ άλλων μέσω της δημοσίευσης των βέλτιστων πρακτικών που εντοπίζονται στον τομέα.»

«β) δεν ενθαρρύνει άμεσα ή έμμεσα ούτε επιτρέπει αδικαιολόγητη ελαχιστοποίηση του κινδύνου για ολόκληρες κατηγορίες πελατών, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πολιτικές και τους ελέγχους για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΞΧ/ΧΤ), κατά την παροχή πρόσβασης σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες δυνάμει

της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 και των κατευθυντηρίων γραμμών της ΕΑΤ σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου ΞΧ/ΧΤ, ιδίως δε των κατευθυντηρίων γραμμών 4.9., 4.10. και 4.11⁹.»

24. Στην παράγραφο 126 παρεμβάλλεται το ακόλουθο στοιχείο γ):

«γ) όταν πολλές αρμόδιες αρχές είναι υπεύθυνες για την εποπτεία ΚΞΧ/ΧΤ των υποκείμενων σε αξιολόγηση στον ίδιο τομέα στο κράτος μέλος, οι εν λόγω αρμόδιες αρχές θα πρέπει να συντονίζουν τις δράσεις τους και να εξετάζουν το ενδεχόμενο έκδοσης κοινών κατευθυντήριων γραμμών για τον καθορισμό συνεπών εποπτικών προσδοκιών. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν εάν άλλες αρχές ενδέχεται να είναι υπεύθυνες για την έκδοση κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με συναφή θέματα και, εάν ναι, να συντονίζουν τη δράση τους με τις εν λόγω αρχές, κατά περίπτωση.»

25. Η παράγραφος 127 τροποποιείται ως εξής:

«Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο συνεργασίας με τους υποκείμενους σε αξιολόγηση και άλλους σχετικούς ενδιαφερομένους κατά την ανάπτυξη εποπτικών οδηγιών και να προσδιορίζουν τον πιο αποτελεσματικό τρόπο για την προσέγγισή τους. Η συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης, συνεργασία με τον τομέα, ιδίως σε περίπτωση που ένας νέος τομέας εισέρχεται σε καθεστώς ρύθμισης ή εποπτείας, συνεργασία με εμπορικές ενώσεις, μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών, αρχές επιβολής του νόμου, άλλες αρμόδιες αρχές ή κυβερνητικές υπηρεσίες, ή συμμετοχή σε συμβουλευτικά φόρουμ. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η προσέγγιση περιλαμβάνει επαρκή εκπροσώπηση των ενδιαφερομένων που θα επηρεαστούν από τις οδηγίες και ότι διατίθεται επαρκής χρόνος στους ενδιαφερομένους για να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους.»

26. Η παράγραφος 128 τροποποιείται ως εξής:

«Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να αξιολογούν περιοδικά την επάρκεια της υφιστάμενης καθοδήγησης που παρέχεται στον τομέα, ιδίως σε περίπτωση που ένας νέος τομέας εισέρχεται σε καθεστώς ρύθμισης ή εποπτείας. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να πραγματοποιείται τακτικά ή σε ad hoc βάση, ενδέχεται δε να απαιτείται εξαιτίας ορισμένων γεγονότων όπως αλλαγές στην εθνική ή ευρωπαϊκή νομοθεσία, τροποποιήσεις στην εθνική ή υπερεθνική αξιολόγηση κινδύνου, ή να βασίζεται στην ανατροφοδότηση από τον τομέα. Εάν οι αρμόδιες αρχές κρίνουν ότι οι υπάρχουσες οδηγίες δεν είναι πλέον επίκαιρες ή κατάλληλες, θα πρέπει να κοινοποιούν τις απαραίτητες τροποποιήσεις στον τομέα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.»

⁹ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη (ΔΕΠ) και τους παράγοντες τους οποίους θα πρέπει να εξετάζουν τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατά την εκτίμηση του κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που συνδέεται με τις επιμέρους επιχειρηματικές σχέσεις και τις περιστασιακές συναλλαγές («Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους παράγοντες κινδύνου ΞΧ/ΧΤ»), σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 18 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 (ΕΒΑ/ΓΛ/2021/02).

4.4.10 Κατάρτιση του προσωπικού της αρμόδιας αρχής

27. Η παράγραφος 133 τροποποιείται ως εξής:

«Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να αναπτύξουν ένα πρόγραμμα κατάρτισης, το οποίο θα πρέπει να προσαρμόζεται ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες συγκεκριμένων λειτουργιών εντός της αρμόδιας αρχής, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά των τομέων υπό την εποπτεία τους, τις εργασιακές ευθύνες τους, την αρχαιότητα και την εμπειρία του προσωπικού. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να διατηρούν αυτό το πρόγραμμα κατάρτισης επικαιροποιημένο και να το αξιολογούν τακτικά για να διασφαλίζουν ότι παραμένει κατάλληλο.

Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η παρεχόμενη κατάρτιση είναι επαρκώς ολοκληρωμένη, ώστε το αρμόδιο προσωπικό να διαθέτει επαρκή τεχνική εμπειρογνωμοσύνη για την εποπτεία των υποκείμενων σε αξιολόγηση. Εάν είναι απαραίτητο, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να προσλάβουν εξωτερικό πάροχο κατάρτισης.

Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να παρακολουθούν το επίπεδο κατάρτισης που ολοκληρώνεται από μεμονωμένα μέλη του προσωπικού ή ολόκληρες ομάδες, ανάλογα με την περίπτωση.»

28. Προστίθεται νέα παράγραφος 133Α:

«133Α. Όταν οι αρμόδιες αρχές χρησιμοποιούν εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών για την εκτέλεση (ορισμένων τμημάτων) του εποπτικού τους σχεδίου ή ενός συγκεκριμένου εποπτικού καθήκοντος όπως αναφέρεται στην ενότητα 4.4.7, ή αναθέτουν με άλλο τρόπο εποπτικά καθήκοντα σε άλλες εποπτικές αρχές, θα πρέπει επίσης να εξετάζουν το ενδεχόμενο ένταξης οποιουδήποτε εξωτερικού μέρους στο πρόγραμμα κατάρτισής τους.»

29. Η παράγραφος 134 στοιχεία γ) και δ) τροποποιείται ως εξής:

«γ) να αξιολογούν την επάρκεια, την αναλογικότητα και την αποτελεσματικότητα των πολιτικών και διαδικασιών ΚΞΧ/ΧΤ του υποκείμενου σε αξιολόγηση, συμπεριλαμβανομένου οποιουδήποτε λογισμικού ή άλλων τεχνολογικών εργαλείων, και τις ευρύτερες ρυθμίσεις διακυβέρνησης και εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με την ίδια αξιολόγηση κινδύνων και τα επιχειρηματικά μοντέλα του υποκείμενου σε αξιολόγηση.»

«δ) να κατανοούν τα διάφορα προϊόντα, τις υπηρεσίες και τα χρηματοπιστωτικά μέσα, καθώς και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέονται με τις υποκείμενες τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται για την παροχή των εν λόγω προϊόντων, υπηρεσιών και μέσων.»

30. Στην παράγραφο 134 προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο ζ):

«ζ) να κατανοούν την τεχνολογία στην οποία βασίζονται τα επιχειρηματικά μοντέλα, οι λειτουργίες και οι έλεγχοι των υποκειμένων σε αξιολόγηση, ώστε να είναι σε θέση να αξιολογούν τους κινδύνους και τους ελέγχους και να διευκολύνουν την κατάλληλη ανάπτυξη (με τη βοήθεια της τεχνολογίας) εποπτικών εργαλείων.»

31. Η παράγραφος 135 τροποποιείται ως εξής:

«Η κατάρτιση θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στις ευθύνες ΚΕΧ/ΧΤ του σχετικού προσωπικού και των ανώτερων στελεχών και μπορεί να περιλαμβάνει εσωτερικά και εξωτερικά μαθήματα κατάρτισης και συνέδρια, διαδικτυακά μαθήματα, ενημερωτικά δελτία, συζητήσεις σχετικά με περιπτωσιολογικές μελέτες, προσλήψεις, ανατροφοδότηση σχετικά με εργασίες που ολοκληρώθηκαν και άλλες μορφές μάθησης μέσω της πρακτικής. Όπου είναι αναγκαίο και σκόπιμο, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει επίσης να εξετάζουν το ενδεχόμενο να καλύπτουν τα υπάρχοντα κενά γνώσεων μέσω στρατηγικών προσλήψεων ή να υποστηρίζονται από εσωτερικούς ειδικούς, για παράδειγμα ειδικούς στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών.»

32. Προστίθεται η νέα παράγραφος 135Α:

«135Α. Σε περίπτωση που περισσότερες από μία αρμόδιες αρχές είναι υπεύθυνες για την εποπτεία ΚΕΧ/ΧΤ του ίδιου τομέα στο κράτος μέλος, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο παροχής κοινής κατάρτισης, ώστε να επιτυγχάνεται κοινή κατανόηση του εφαρμοστέου πλαισίου και του τρόπου εφαρμογής του, καθώς και συνεπής εποπτική προσέγγιση. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν επίσης να επωφεληθούν από την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των αρμόδιων αρχών και με άλλες σχετικές εθνικές και αλλοδαπές αρχές, όπως οι αρχές προληπτικής εποπτείας, η ΜΧΠ, οι αρμόδιοι φορείς της ΕΕ και οι εποπτικές αρχές άλλων χωρών για την ΚΕΧ/ΧΤ.»

vi. Τροποποιήσεις στην «κατευθυντήρια γραμμή 4.5: Μέτρο 4 – Παρακολούθηση και επικαιροποίηση του μοντέλου εποπτείας που βασίζεται στους κινδύνους»

4.5.2 Επανεξέταση του μοντέλου εποπτείας που βασίζεται στους κινδύνους για την ΚΕΧ/ΧΤ

33. Η παράγραφος 148 στοιχείο α) τροποποιείται ως εξής:

«α) Επαγγελματική και τεχνική εμπειρογνωμοσύνη-»